

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Runa

2020. gada 1. decembrī

Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētāja *Klaus-Heiner Lehne* runa

ERP 2019. gada pārskata prezentācija

Eiropas Savienības Padome (Ekonomikas un finanšu padome)

2020. gada 1. decembrī

Izšķirošā ir runātā runa.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Godātais priekšsēdētāj!

Godātie ministri!

Dāmas un kungi!

Man ir tas gods šodien runāt ar jums, klātesot par gada pārskatu atbildīgajam ERP loceklim *Tony Murphy*.

Domāju, ka neviens no mums nav piedzīvojis gadu ar tik daudzām **problēmām** kā šis. Tomēr, kā tas vienmēr bijis Eiropas Savienības vēsturē, **krīzes** liek virzīties **uz priekšu** un uz inovācijām, kuras mēs vēl tikai pirms dažiem mēnešiem uzskatījām par neiespējamām.

Lai gan šodien esmu te, lai jūs iepazīstinātu ar Revīzijas palātas pārskatu par pagājušo gadu, mums vienlaikus jāpatur prātā lieli lēmumi un nolīgumi, kas veidos ES izdevumu un finanšu pārvaldību **nākamajiem septiņiem gadiem**: jaunais ilgtermiņa ES budžets, tostarp atveseļošanas fonds *Next Generation EU*.

Būdami neatkarīga Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde, esam darījuši visu iespējamo, lai kopš Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma **turpinātu sniegt efektīvus publiskā sektora revīzijas pakalpojumus** Eiropas Savienībā.

Ko mēs konstatējam?

Attiecībā uz izdevumiem mēs lēšam, ka **vispārējais kļūdu īpatsvars** ir saglabājies **stabilis** – no 2,6 % 2018. gadā līdz **2,7 %** 2019. gadā. Pirmkārt, tās ir **labas ziņas**. Protams, šis kopējais skaitlis slēpj ievērojamas atšķirības starp politikas jomām.

Konkurētspējas jomā mēs aplēsām, ka kļūdu īpatsvars ir palielinājies (**4 %**) galvenokārt saistībā ar neattiecināmu izmaksu atlīdzināšanu. Viens no risinājumiem, par kuru runājam jau vairākus gadus, noteikti ir vēl vairāk vienkāršot sarežģītos noteikumus par personāla izmaksām. Mēs pārbaudījām arī revīzijas, kuras veica gan Komisija, gan ārējie revidenti, kas strādāja tās uzdevumā, un konstatējām, ka tās ir tikai daļēji uzticamas un joprojām ir nepārprotami uzlabojamas.

Dabas resursu jomā mēs konstatējām uzlabojumus, kas samazināja aplēsto kļūdu līmeni līdz **1,9 %**. Tas jo īpaši attiecas uz **tiešajiem maksājumiem**, kas galvenokārt saistīti ar deklarētajām lauksaimniecības platībām. Attiecībā uz šiem maksājumiem, kas veido lielāko daļu izdevumu šajā kategorijā (70 %), kļūdu

līmenis joprojām ir **krietni zem būtiskuma sliekšņa**. Tomēr **lauku attīstības tirgus pasākumos, zivsaimniecības un klimata politikas jomā**, kas veido atlikušos 30 % no izdevumiem šajā kategorijā, joprojām ir **būtisks kļūdu līmenis**. Mūsu pārbaudītās dažu valsts iestāžu veiktās revīzijas arī parādīja, ka joprojām ir vajadzīgi vairāki uzlabojumi.

Administrācijas jomā, tāpat kā pēdējos divos gados, mēs **nekonstatējam būtiskas kļūdas**.

Attiecībā uz **kohēziju**, ņemot vērā dalībvalstu iestāžu veiktās korekcijas, mēs lēšam, ka kļūdu līmenis ir **4,4 %**, kas gan ir zemāks nekā iepriekšējā gadā, bet joprojām ir būtisks. Mēs pārbaudījām, kā strādā **18 valsts revīzijas iestādes**, kuru darbs šajā jomā ir ļoti svarīgs ticamības nodrošināšanas un kontroles sistēmā, un **atkal atklājām kļūdas, kuras tās nebija atradušas**. Ja valstu iestādes un Komisija turpmākajos gados spētu panākt uzlabojumus šajā jomā, mēs varētu vairāk paļauties uz dalībvalstu revīzijas iestāžu darbu un tā rezultātiem, un tas būtu izšķirošs solis, lai uzlabotu kontroles sistēmu šajā svarīgajā jomā. Taču darbs vēl ir jāturpina. Zinu, ka Komisija vēlas sasniegt šo mērķi, bet arī dalībvalstīs ir jāpieliek lielas pūles, lai tas kļūtu par realitāti.

Kāpēc es veltu tik daudz uzmanības kohēzijai?

Atbilde ir diezgan vienkārša: jau vairākus gadus mēs esam nošķīruši izdevumus, kurus uzskatām par **augsta riska** izdevumiem, tostarp kohēzijas jomā, un tos, kurus uzskatām par zema riska izdevumiem. Augsta riska izdevumos ir būtiskas kļūdas, kuru aplēstais īpatsvars ir **4,9 %** (2018. gadā: 4,5 %).

Tātad – kas notika 2019. gadā? Neraugoties uz dažām labākām vai sliktākām niansēm šur tur, politikas pamatjomās **nebija būtisku izmaiņu**. Nepilnības **ex post pārbaudēs** saglabājās.

Taču **palielinājās augsta riska izdevumu**, īpaši kohēzijas izdevumu, **īpatsvars (53 %)**. Tā pati par sevi nav problēma – ir labi un ir sagaidāms, ka kohēzijas izdevumi palielināsies. Tomēr tas nozīmē, ka **lielākajā daļā mūsu revīzijas datu kopas tagad ir būtisks kļūdu līmenis**. Tā rezultātā Revīzijas palāta šoreiz sniedza **negatīvu** atzinumu par izdevumiem kopumā.

Tas ir saistīts ar **pastāvīgām strukturālām problēmām** dažās jomās, un tās ir jārisina. Mums ir vajadzīgi **skaidri un vienkārši noteikumi** par visām ES finansēm, un mums ir arī **efektīvi jāpārbauda**, kā nauda tiek tērēta un vai tiek sasniegti plānotie rezultāti.

Svarīgāka par mūsu vispārēju secinājumu vai virsrakstu ir realitāte uz vietas un mūsu secinājumi par dažādām izdevumu jomām, kas **ļoti atšķiras**. Tādēļ es aicinu Padomi rūpīgi iedziļināties šajās jomās.

“Šogad mēs arī pirmo reizi esam publicējuši pārskatu par ES budžeta kopējo sniegumu. Šis novatoriskais pārskats ir daļa no mūsu gada pārskata, un tādējādi tas ir ieguldījums budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā. Pārskats liecina, ka, lai gan ES ziņojumi par sniegumu turpina uzlaboties un kļūst līdzsvarotāki, joprojām pastāv problēmas. Komisijas snieguma novērtējumu kvalitāte, kā arī ES izdevumu programmu faktiskā izpilde ir neviendabīga. Turklāt ES ir jāturpina uzlabot snieguma informācijas ticamību.”

Godātais priekšsēdētāj! Dāmas un kungi!

Es runāju ar jums **nākamā finanšu perioda** sagatavošanas kontekstā. Paredzams, ka turpmākajos gados ES izdevumi teju divkāršosies. **Tāpēc izmantosim pagātnē gūto pieredzi**, lai izveidotu vislabāko iespējamo sistēmu. Savienībai jaunajā septiņu gadu periodā ir jāspēj novērtēt, kas ir labi darbojies iepriekšējā periodā un kas ir darbojies mazāk labi.

Tāpēc **aizsargāsim Savienības finanšu intereses** pret pārkāpumiem un krāpšanu. 2019. gadā mēs paziņojām *OLAF* deviņus gadījumus, attiecībā uz kuriem mūsu revīzijas gaitā bija radušās aizdomas par krāpšanu. Ceru uz tikpat ciešu sadarbību ar Eiropas Prokuratūru.

Nākamais ES ilgtermiņa budžets, tostarp Eiropas atveseļošanas plāns, **arī ir liels izaicinājums Revīzijas palātai**, jo tā ir pilnīgi jauna dimensija. Būs vajadzīgi **lielāki resursi**, lai Palāta varētu pārbaudīt, vai šie līdzekļi tiek izlietoti ilgtspējīgi.

Mācīsimies arī no iepriekšējās pieredzes, **pēc iespējas ātrāk** uzsākot jauno finanšu periodu. Tomēr paturēsim prātā arī to, ka līdz 2019. gada beigām, kas ir pašreizējā septiņu gadu budžeta priekšpēdējais gads, bija izmaksāti tikai 40 % no saskaņotā ES finansējuma septiņu gadu periodam, un dažas dalībvalstis bija izlietojušas mazāk nekā vienu trešdaļu. Praksē **ES līdzekļu apgūšanas** grūtības joprojām ir aktuāls jautājums neatkarīgi no politiskā līmenī noteiktajiem mērķiem vai prasībām. Tas ir veicinājis neizpildīto saistību pieaugumu, – līdz 2019. gada beigām tās sasniedza gandrīz 300 miljardus EUR, un šis jautājums būs jārisina nākamajā DFS.

Dāmas un kungi!

Ņemot vērā jauno finanšu shēmu nākamajiem septiņiem gadiem un īpaši atveseļošanas fondu *Next Generation EU*, arī dalībvalstīm ir milzīga atbildība par ES finanšu pareizu un ilgtspējīgu pārvaldību Eiropas iedzīvotāju interesēs. Šā gada pārskatā, ar kuru man bija iespēja jūs šodien iepazīstināt, ir uzsvērts, ka visiem iesaistītajiem ir **jāturpina censties**, lai pēc iespējas labāk izmantotu Eiropas naudu Eiropas nākotnes veidošanā.

Paldies par uzmanību!